

LÍNIES DE FUTUR
PER LES ARTS ESCÈNIQUES
DE MALLORCA

DESEMBRE 2015

**Consell de
Mallorca**

■ Departament de Cultura,
Patrimoni i Esports

ÍNDEX

I. PRESENTACIÓ	3
II. PUNTS CRÍTICS DE PARTIDA.....	5
III. OBJECTIUS ESTRATÈGICS	6
IV. REPTES A CURT TERMINI.....	7
V. REPTES A MIG TERMINI	10
VI. REPTES A LLARG TERMINI	13
VII. DIRECCIÓ GERENT DEL TEATRE PRINCIPAL DE PALMA	16

I. Presentació

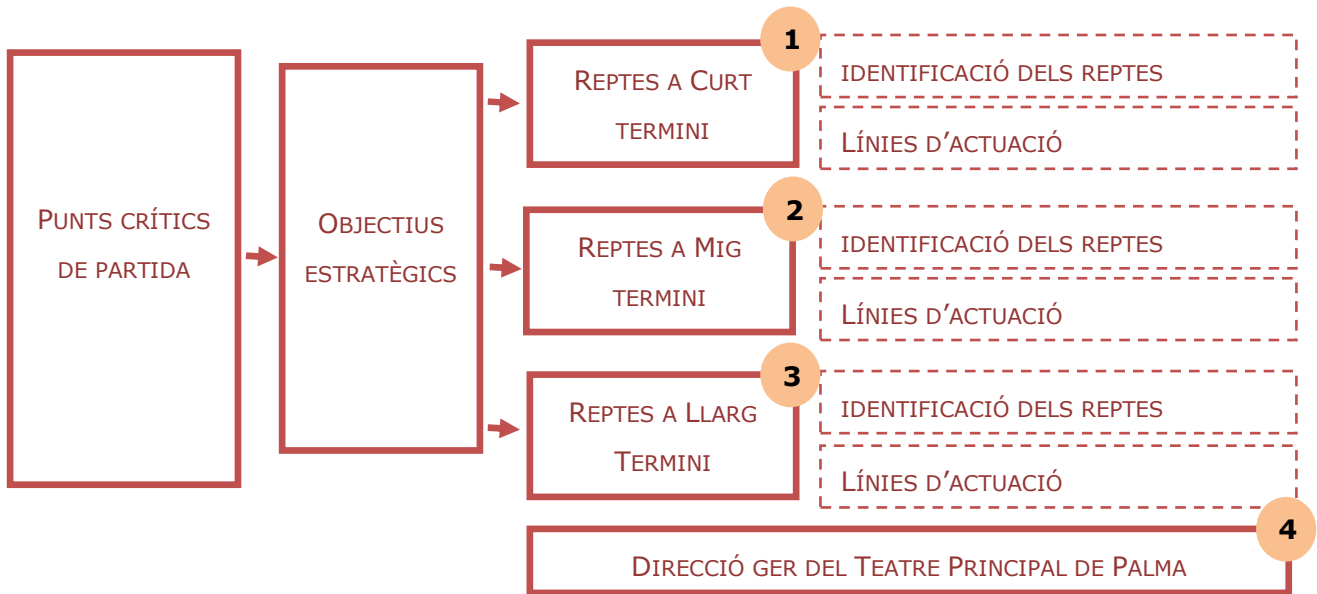
Aquest document és deutor del Procés Participatiu sobre les Arts Escèniques a Mallorca impulsat per la Direcció de Cultura del Consell de Mallorca, amb la col·laboració de la Direcció de Participació. S'ha servit de les veus i les idees recollides per elaborar una proposta que marqui les línies de treball a seguir.

Són línies obertes i cobreixen diferents àmbits del sector, especialment la definició del futur del Teatre Principal de Palma. A banda d'un darrer punt referent a l'elecció de la direcció gerent del Teatre Principal de Palma, el document s'organitza per donar resposta als **3 nivells d'urgència**.

Aquesta realitat imposa una estructura de treball dividida en **3 fases**:

- A **curt termini** cal donar resposta a les necessitats i a les exigències públiques del Teatre Principal. Els reptes de la persona que ocupi la direcció-gerència són enfortir la identitat del Teatre amb unes línies clares i definir i implementar una nova organització que garanteixi millores en la seva gestió.
- A **mig termini** es planteja la possibilitat que el Teatre Principal assumeixi, des d'una visió estratègica, el lideratge i la responsabilitat de donar resposta a les necessitats del sector de les arts escèniques a Mallorca.
- A **llarg termini**, es proposa un canvi estructural de la gestió pública de les arts escèniques a Mallorca mitjançant la creació d'un organisme autònom consorciat en el que participin diferents administracions (bàsicament el Consell Insular de Mallorca i el Govern de les Illes Balears) a fi de portar a terme una gestió integral del sector.

ESQUEMA DEL DOCUMENT

II. Punts crítics de partida

En el futur de les AE de Mallorca hi ha una visió força compartida sobre la necessària intervenció en diversos punts. Si bé es poden entrecreuar o implicar altres qüestions que en depenen, són:

- **Indefinició de la identitat i el rol del Teatre Principal de Palma:** els darrers anys el Teatre Principal de Palma ha perdut caràcter propi i una línia clara a seguir. Falta de projecte i de direcció clara han generat un problema d'indefinició de la seva tasca, dels seus objectius i del seu rol dintre del sector de les AE. En paral·lel, els problemes de gestió del teatre també han estat creixents.
- **La fragilitat empresarial:** Poc a poc el sector ha anat creixent i això obliga a professionalitzar el sector. Les empreses culturals en qualsevol forma necessiten dotar-se d'uns mínims coneixements de gestió i d'una estructura empresarial que n'asseguri la consolidació, així com d'un entorn favorable al seu desenvolupament.
- **Els teatres municipals i l'oferta en el territori:** el territori disposa d'una xarxa de teatres municipals que pot oferir un bon potencial, però cal partir del fet que actualment aquests teatres no actuen com a programadors estables amb objectius propis i compartits amb la resta.
- **Gestió dels ajuts al sector:** les ajudes públiques al sector cultural són necessàries per al seu desenvolupament. Actualment el sector demanda una redefinició d'aquestes ajudes des de la perspectiva de la gestió de les mateixes.
- **Dificultats de la creació emergent i la innovació:** La nova creació i la innovació mantenen viu el sector i n'asseguren el futur. Actualment a les AE de Mallorca no hi ha una aposta clara per al seu desenvolupament. Falten espais i ajudes –oportunitats, en definitiva– que impulsin i facilitin la innovació i la renovació.

III. Objectius estratègics

Així doncs, en el mateix ordre, en relació als punts crítics, els objectius estratègics són:

- Redefinició del Teatre Principal de Palma
- Consolidació empresarial i professional del mercat
- Consolidació d'una oferta estable i variada ben distribuïda al territori
- Adaptar els ajuts a les necessitats del sector
- Consolidar mecanismes que permetin desenvolupar i consolidar la creació emergent i innovadora

IV. Reptes a curt termini

El Teatre Principal de Palma necessita ser repensat i enfocar els seus esforços cap a un objectiu concret, compartit pel sector i beneficiós per tothom.

Identificació dels reptes

1) Definir la identitat del Teatre Principal de Palma:

- El Teatre Principal de Palma ha d'identificar-se com a **centre de producció escènica i lírica de qualitat, compromès amb la qualitat i i des de la màxima professionalitat.**
- El Teatre Principal de Palma ha d'identificar-se com un **centre de difusió de teatre, dansa, òpera i música professional i de qualitat.**

2) Definir un pla per una gestió eficaç

- El Teatre Principal de Palma ha de definir una forma de **gestió** conseqüent amb els seus objectius i partint de les seves necessitats.

La conversió del Teatre Principal de Palma en un **centre de producció i difusió de referència** ha de marcar el seu caràcter central, de cara al sector de les AE, però també de cara a la societat, com a organisme públic que treballa per l'interès general combinant qualitat i vocació pública per un bé comú com la cultura.

Línies d'actuació per definir la identitat del Teatre Principal de Palma

- Consolidar una programació estable en les dues sales
- Aposta clara pel domini de la programació professional
- Aposta clara pel criteri del valor artístic com aposta per l'interès general
- Exhibició de grans produccions estatals i internacionals de totes les línies artístiques

- Definir mecanismes que assegurin la qualitat de les produccions pròpies
- Augmentar la qualitat de les produccions líriques entrant en xarxes de coproducció amb altres teatres i racionalitzant la seva temporada
- Obrir i dotar noves línies de producció escènica
- Obertura a la innovació escènica
- Obertura a artistes locals emergents
- Portar a terme una línia de coproduccions amb companyies i productores de Mallorca

Línies d'actuació per definir un pla per una gestió eficaç

La direcció gerent del Teatre Principal haurà d'emprendre un treball que es pot organitzar de les següent manera:

1. Diagnòstic

Primer caldrà realitzar un diagnòstic acurat de la situació del Teatre Principal de Palma per establir els punts de partida i marcar els objectius.

2. Resoldre els problemes de gestió

El primer que caldrà fer és endreçar la gestió del Teatre Principal de Palma per tal de fer-ne un equipament preparat per treballar a ple rendiment per la consecució dels seus objectius.

3. Dotar el teatre d'una identitat clara i compromesa amb la cultura

Un cop fet això, s'hauran instaurat les condicions necessàries per assolir els objectius de dotar d'identitat i caràcter propi el Teatre Principal de Palma, que ha de ser associat amb la producció i la difusió de qualitat, amb la professionalitat i amb el compromís amb la cultura.

4. Liderar la transició cap a la segona fase definida als reptes a mig termini

Un cop encarada la situació del Teatre Principal de Palma tant a nivell de gestió administrativa com de programació artística, caldrà començar a treballar en les reformes estatutàries i organitzatives necessàries per a què es converteixi, temporalment, en l'agent encarregat de potenciar el desenvolupament de les AE a Mallorca de forma general.

V. Reptes a mig termini

Si el repte a curt termini té a veure amb el que el Teatre Principal de Palma fa de cara endins, els reptes a mig termini tenen a veure amb el paper que el mateix ha de jugar de cara enfora.

Identificació dels reptes

- **El Teatre Principal de Palma ha de convertir-se en l'agent dinamitzador principal de les AE de Mallorca.**

Per a fer-ho, aquí es defineixen les línies d'actuació en diferents àmbits claus en què el Teatre Principal de Palma ha de jugar un paper per tal de fer evolucionar i consolidar les AE de Mallorca. De manera, que es guïïn els esforços per atendre les qüestions relatives als objectius estratègics.

Es tracta de línies que a llarg termini, com especifica el següent apartat, hauria de prendre com seves un nou organisme consorciat dedicat al desenvolupament i la consolidació de les AE a Mallorca.

Així doncs, **a camí d'aconseguir un organisme autònom, el Teatre Principal de Palma seria l'encarregat** de supervisar la correcta implantació i desenvolupament de les actuacions concretes del pla de treball plantejat.

Línies d'actuació

CONSOLIDACIÓ EMPRESARIAL

- Impulsar un compromís per a l'ocupació pública de qualitat en relació al sector de les AE
- Propostes de millora de l'oferta formativa en gestió empresarial de les AE
- Gestió d'ajudes econòmiques a la formació empresarial
- Establiment de vies d'assessorament per al desenvolupament empresarial

OFERTA I TERRITORI

- Consolidar la difusió i la gira dels espectacles
- Definició de la forma de distribució de les produccions pròpies del Teatre Principal de Palma
- Potenciació dels teatres municipals de Mallorca a partir de la difusió i la gira dels espectacles amb un paper central del Teatre Principal de Palma
- Definició d'una estratègia per a l'acció conjunta dels teatres municipals de Mallorca més enllà de la gira dels espectacles
- Creació d'espais de trobada comuns entre teatres i agents del sector
- Centralització de la venda d'entrades (també de música) i de la oferta en AE a nivell físic i digital

AJUTS PÚBLICS AL SECTOR

- Assumir la gestió del suport a la gira dels espectacles
- Facilitar la mobilitat insular de les petites produccions (pròpies o no)
- Gestió de les subvenció dels costos derivats de la insularitat
- Gestió d'acords de col·laboració amb els agents implicats en transport, dietes i allotjament
- Establir un servei d'assessorament en l'elaboració de projectes per demanar subvencions a administracions locals, nacionals i internacionals.
- Establiment d'acords amb agents del Principat de Catalunya i el País Valencià
- Fomentar la celebració d'una fira d'àmbit internacional

CREACIÓ EMERGENT I INNOVADORA

- Facilitar la creació emergent en el sector de les AE de Mallorca
- Definir línies d'ajuda econòmica específiques per a nous creadors
- Fomentar circuits municipals d'exhibició de nous creadors
- Assessorar els nous models d'autoria
- Facilitat l'obertura dels espais municipals a la creació escènica
- Potenciar l'establiment d'un espai de referència per a la investigació i l'experimentació

PRODUCCIÓ

- Convertir-se en un agent central del sector de les AE a partir de les co-produccions
- Fomentar la projecció exterior de les produccions pròpies
- Proposar millores per agilitzar els tràmits burocràtics per a la presentació i justificació de les ajudes a la producció

VI. Reptes a llarg termini

El repte més ambiciós a llarg termini, el que ha de permetre treballar de forma estable i eficaç el desenvolupament continu de les AE, és la creació d'un organisme consorciat.

Identificació dels reptes

- **Creació d'un organisme consorciat amb el Govern de les Illes Balear dedicat a cobrir tots els àmbits per al desenvolupament continu de les AE**

A curt i mitjà termini la creació d'aquest organisme no és possible, i d'aquí la importància del Teatre Principal de Palma com un agent clau mentre aquest es desenvolupa. Però la seva existència és cabdal i per obtenir els resultats desitjats, malgrat siguin a llarg termini, cal començar a treballar-hi.

- **Redefinició estratègica de les relacions entre sector públic i privat**

El debat en el què cal aprofundir té la base en els objectius últims de les polítiques culturals sectorial centrades en les AE; com a sector en la seva funció d'interès general i vessant social i com a sector d'activitat econòmica que segueix una lògica comercial.

Línies d'actuació

- Disseny i creació de l'organisme
- Traspàs de competències del Teatre Principal de Palma (encarregat a mitjà termini del pla d'actuacions de les AE) al nou organisme consorciat.
- Redefinició i actualització de les línies d'actuació a seguir.
- Procés de debat/reflexió sobre l'objectiu de les polítiques culturals orientades a les AE.

Totes les línies de treball que es plantegen cal que siguin pensades i planificades per algun agent, que no només les defineixi i les elabori, sinó que en supervisi el seu correcte desenvolupament.

En aquest sentit, la proposta més adequada és la creació d'un organisme autònom per assegurar el futur dels reptes plantejats, tot i que el Teatre Principal de Palma jugui un paper clau mentre es desenvolupa aquest organisme.

La creació d'un organisme consorciat no només permetria definir i supervisar les línies estratègiques en relació al sector de les AE, sinó que permetria:

- **Agilitzar la gestió** de tots els tràmits centralitzant-ne l'activitat.
- **Atorgar importància a la cultura i les AE.**
- **Espai de concertació** del sector.
- Impulsar la redefinició del sector des de la perspectiva de **sumar els esforços públics i els privats**
- Permetria ampliar el nivell de competència i així **deixar de penalitzar la sortida de les companyies de les illes.**

Com a principals responsabilitats, tasques i funcions, es destaquen:

- Control de l'engranatge escènic (producció, creació, ajudes, circuits,...)
- Responsable de la distribució i de la projecció insular de les AE (exportar els treballs dels professionals de Mallorca, importació nacional i internacional, establir acords amb organismes similars d'altres territoris per compartir idees, professionals, experiències,...).
- Afavorir i crear xarxes dins i fora del sector.
- Crear i posar a l'abast eines per a creadors i companyies, tant a nivell artístic com a nivell d'estructura de producció i de xarxa de contactes.

- Suport als professionals consolidats i als professionals amateurs.
- Dotar als professionals del sector d'espais de creació escènica (assaig, investigació i creació) i d'un possible viver d'empreses.

VII. Direcció gerent del Teatre Principal de Palma

L'elecció de l'aspirant a la direcció gerent s'ha de realitzar en base als següents criteris:

- Proposta de gestió
- Proposta de línies de programació artística
- Proposta comunicativa
- Mèrits

Això significa que, l'aspirant, ha de ser avaluat per:

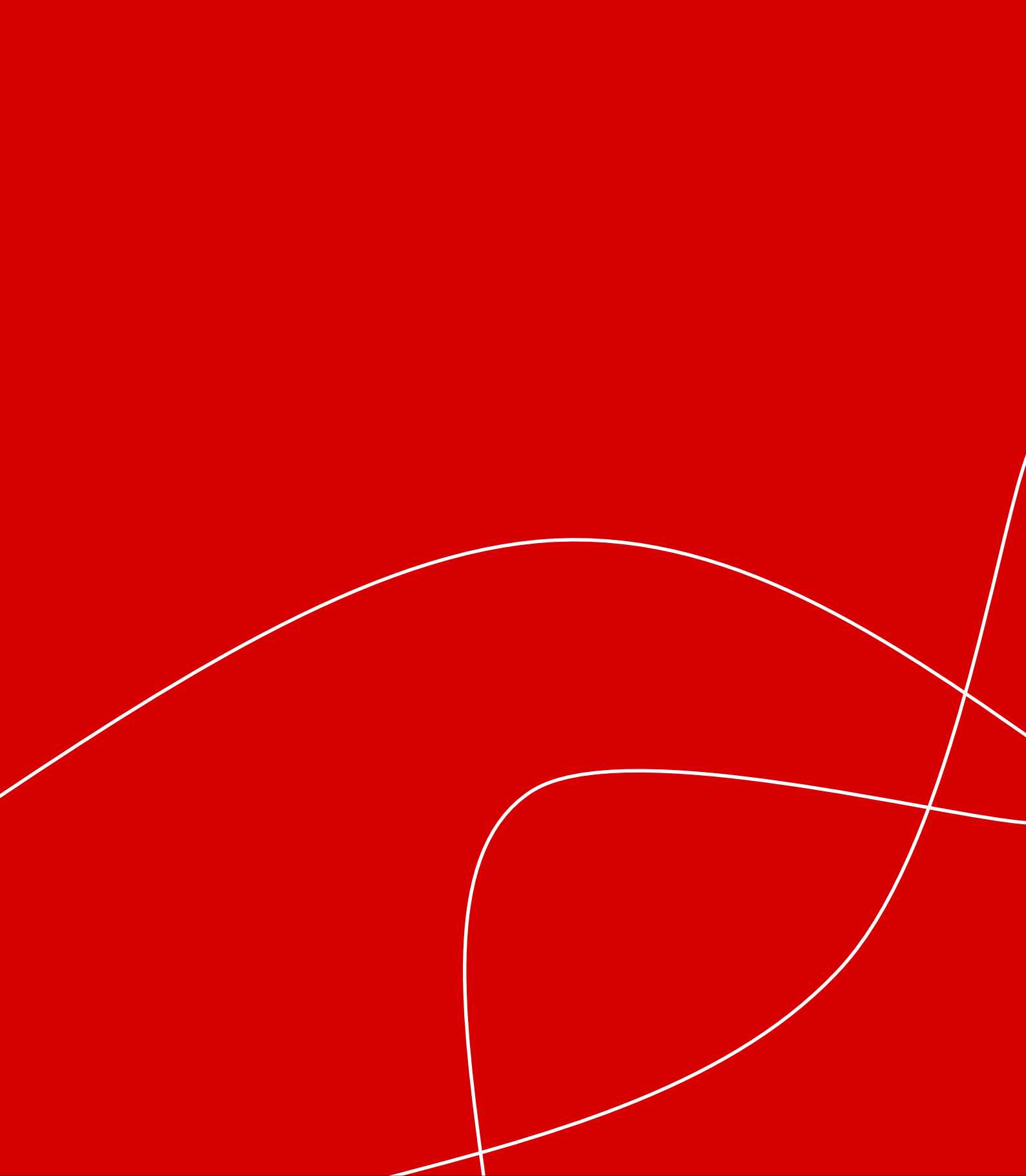
1) En base a un **projecte** a un temps vista de 4 anys que inclogui aspectes tant artístics, gerencials i estratègics que incorpori:

- Valoració de la gestió actual a nivell administratiu (organització, recursos humans i econòmics) i propostes de millora
- Valoració de la línia de programació actual i propostes de millora
- Proposta de gestió de públics i mecenatge

2) En base als **mèrits**, que han de denotar la seva capacitat professional i de direcció, crucials tant per la transformació del Teatre establerta en el curt termini com pel lideratge cap a la fase 2 en què el Teatre Principal de Palma ha de complir, temporalment, amb un rol central per les AE de Mallorca. S'ha de detectar:

- Experiència i coneixements en el sector de les AE
- Experiència i coneixements en gestió cultural i empresarial (gestió de públics, marketing, direcció, ...)
- Les característiques personals adequades per una posició de lideratge (empatia, esforç, transparència, ...)

El director gerent ha de ser un **gestor cultural amb capacitat directiva**. Un professional amb perfil gerencial amb coneixements, trajectòria i **sensibilitat en el món de les arts** i la cultura. En el seu **projecte** haurà de definir una **proposta per cobrir els dos àmbits** que de manera complementària haurà de completar: quin suport necessitarà –i com proposa cobrir-lo- per a la direcció i la programació artística dels diferents gèneres, i quines necessitats i solucions tindrà en l'àmbit de la gestió –organitzatives i de recursos humans.

LÍNIES DE FUTUR PER LES ARTS ESCÈNIQUES A MALLORCA

